

Innst. S. nr. 136

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:35 (2002-2003)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal og Hallgeir H. Langeland om ny vurdering av alle sider ved Snøhvit-utbyggingen

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen snarest fremme en sak der alle sider ved Snøhvit-utbyggingen belyses, med sikte på å gi Stortinget mulighet til å vurdere ulike scenarier for videre utbygging."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klunghland og Synnøve Konglevoll, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til brev fra olje- og energiministeren datert 4. februar 2003, som er vedlagt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet foreslår på basis av dette at Dokument nr. 8:35 (2002-2003) avvises.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet forutsetter at Olje- og energidepartementet følger kostnadsutviklingen i prosjektet nøye framover. Det må føres en grundig kostnadskontroll i henhold til de vedtak som er gjort, og Stortinget må bli orientert på egne måte dersom det blir vesentlige endringer i kostnadsoverslagene i forhold til det som allerede er presentert. Disse medlemmer vil på et seinere stadium komme tilbake til og vurdere om det er behov for en helhetlig evaluering av Snøhvit-utbygginga.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i Innst. S. nr. 100 (2001-2002), der disse medlemmer gir sin begrunnelse for hvorfor Snøhvit-utbyggingen ikke bør gjennomføres:

"Utbyggingen av Snøhvit innebærer en åpning av Barentshavet, ett av våre aller mest sårbare havområder, for petroleumsvirksomhet. Dette er en av hovedårsakene til at Statoil ønsker å bygge ut Snøhvit. Gjennom et subsidiert røranlegg blir det langt rimeligere i neste omgang å knytte seg til dette eksisterende anlegget, og på den måten få en betydelig aktivitet i Barentshavet. Dette er oljeselskapenes langsiktige mål. Statoil er svært opptatt av at dette er noe man skal komme tilbake til i den meldingen som Regjeringen har varslet om hvordan de ressurs- og miljømessige forhold i Barentshavet skal håndteres. Men dette blir naturligvis helt feil, all den tid Snøhvit rent faktisk er det første prosjektet som igangsettes i regionen. Dette har vært påpekt i høringsuttalelsene både fra miljøforvaltningen og fra miljøvernorganisasjonene. Våre kunnskaper om effektene av forurensning i dette havområdet er mangelfulle, både når det gjelder eventuelle langtidseffekter av jevnlig utslipp og i forhold til akutthendelser i forbindelse med petroleumsvirksomhet.

I tillegg kommer det som dreier seg om ressursforvaltning i forhold til fiskerinæringa. Fiskerinæringa har stor betydning i Hammerfest, som i Finnmark for øvrig. Risikomomentene ved kommersiell gass- og oljeutvinning i et av verdens mest sårbare havområder er svært store. Barentshavet er et av verdens aller vik-

tigste gyteområder for den nordarktiske torsken, og et havområde med betydning langt ut over de norske interessene. Det er lite kunnskap om effektene av de rutinemessige utslippene av kjemikalier. Havforskningsinstituttet har påvist at oljekjemikalier kan virke som hormonhermere og påvirke reproduksjonsevne hos torsk. Arktiske arter er helt avhengige av å bygge opp store fettreserver og blir derfor spesielt utsatte for miljøgifter som anrikes i fettvev.

Disse medlemmer viser til at i forhold til oljevernberedskap og sikkerhet snakker vi om et ekstremt vanskelig havområde, spesielt i forhold til værforholdene, med en gjennomsnittlig bølgehøyde på over to meter gjennom hele året. Det betyr at ved en ulykke vil det, tross all tenkbar teknologi som i dag eksisterer, være svært vanskelig å prøve å minimalisere et utslipp. I tillegg kommer de lave temperaturene, som gjør at nedbrytningstiden for eventuelle utslipp blir forlenget. Hvilke konsekvenser de ekstreme vær- og temperaturforholdene i Barentshavet vil ha for arbeidsforholdene til de ansatte, er heller ikke tilstrekkelig utredet."

Disse medlemmer understreker at ingen av disse argumentene mot Snøhvit-utbygging er blitt mindre aktuelle siden forrige stortingsbehandling. I denne omgangen settes det imidlertid særlig fokus på de økonomiske sidene ved prosjektet. Gjennom Stortingets vedtak i Innst. O. nr. 76 (2001-2002) fikk Snøhvit-utbyggingen skattesubsidier i størrelsesorden 1,4 til 2 mrd. kroner. I tillegg vil økte klimagassutslipp fra anlegget gi økte samfunnsmessige kostnader i forbindelse med reduserte utslipp andre steder i landet, på mellom 360 og 890 mill. kroner. Totalt dreier dette seg om nærmere 2 til 3 mrd. kroner i subsidier fra samfunnet til utbyggerne av Snøhvit-feltet. Dette har vært nødvendig for å realisere utbyggingen.

Disse medlemmer påpeker at dette er i strid med intensjonen i petroleumsskatteloven om at skattesystemet ikke skal påvirke en investeringsbeslutning. Det som er lønnsomt før utbygging skal også være lønnsomt etter utbygging, og vice versa.

Disse medlemmer har merket seg at utbyggingskostnadene nå er økt med 5,8 mrd. kroner, først og fremst knyttet til dårlig planlegging av landanlegget. Det meste av den ekstraregninga må pga. skattereglene betales av staten. Statoils egen beregning av den samfunnsøkonomiske verdien av prosjektet er etter dette bortimot halvert. Det er fremdeles mye som gjenstår før utbyggingen er ferdig, og det finnes dermed muligheter for nye overskridelser.

Disse medlemmer understreker at noen inntekter kan koste for dyrt. Disse medlemmer mener at det eneste fornuftige nå er å stoppe Snøhvit-utbyggingen umiddelbart.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Snøhvit-utbyggingen stoppes med umiddelbar virkning."

Disse medlemmer viser til at stortingsflertallet insisterer på å gjennomføre utbyggingsprosjektet. Disse medlemmer vil da gi uttrykk for at en størst mulig andel av verdiskapningen knyttet til prosjektet skjer i Norge. Dette prosjektet hadde ikke blitt realisert uten milliardsubsidier fra det norske samfunnet, og det er ikke urimelig at deler av dette tilbakeføres gjennom oppdrag til norsk industri.

Disse medlemmer registrerer at Statoil som børsnotert selskap ikke lenger tar det samfunnsansvar som det var mulig å pålegge selskapet før privatiseringen, og at det ikke har vært mulig for Sosialistisk Venstreparti å få flertall for å pålegge selskapet et slikt ansvar, eller å bruke statlige andeler i lisensen til å styre oppdraget med Snøhvit til norsk industri. Disse medlemmer regner med at de partier som presset fram privatiseringen av Statoil merker seg dette faktum, som Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet sterkt advarte mot da selskapet ble privatisert.

Disse medlemmer viser til at det må være politisk vilje til å se på norsk verftsindustri rammebetingelser, ikke minst relatert til at EØS-avtalen og eventuelle konkurransevridende rammebetingelser innen EU. Disse medlemmer mener Regjeringen offensivt må tilrettelegge for at oppdrag på norsk sokkel kan gis til norsk industri.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme tiltak for å sikre at oppdrag knyttet til utbygging på norsk sokkel kan utføres av norsk verftsindustri."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Snøhvit-utbyggingen stoppes med umiddelbar virkning.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen fremme tiltak for å sikre at oppdrag knyttet til utbygging på norsk sokkel kan utføres av norsk verftsindustri.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:35 (2002-2003) - om forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal og Hallgeir H. Langeland om ny vurdering av alle sider ved Snøhvit-utbyggingen - avvises.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 20. februar 2003

Bror Yngve Rahm
leder

Leif Frode Onarheim
ordfører

Øyvind Vaksdal
sekretær

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 4. februar 2003

Vedr. Dok. nr. 8:35 (2002-2003)

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen vedr. Dok. nr. 8:35 (2002-2003), hvor det anføres at "Prosjektet er fremdeles i oppstartsfasen. Sjøl om det er pådratt en del kostnader, er det mye som taler for at dette er småpenger i forhold til hva en full utbygging vil bety. Det er derfor god grunn til å behandle utbyggingen av alle sider ved Snøhvit-utbyggingen på nytt. I en slik sak må konsekvensene ved ulike scenarier framlegges, inkludert stans i utbyggingen, utbygging i tråd med foreliggende planer og eventuelle mellomløsninger."

Jeg ga 17. desember 2002 følgende orientering til Stortinget vedrørende kostnadsøkningen på 5,8 mrd kroner: "Jeg orienterte 12. desember kort om kostnadsøkningen på Snøhvit. Prosjektet er nå behandlet i Statoil styre, og Statoil som operatør har framlagt et nytt kostnadsanslag for utbyggingen. Jeg har bedt Statoil om en rapport om kostnadsøkningene i prosjektet, og opplysningene fra operatøren ligger til grunn for min redegjørelse nå.

Statoil har beregnet den samlede kostnadsøkningen for prosjektet til å være 5,8 milliarder kr. 4,4 milliarder kr skyldes vektøkning for landanlegget - vekten var underestimert med om lag 50 pst. i utbyggingsplanene som ble presentert for Stortinget. Videre skyldes 450 mill. kr en framskyving av kostnader fra senere faser, og 950 mill. kr er knyttet til forsinkelsene som oppstod i forbindelse med ESA-saken.

Statoil opplyser at årsaken til kostnadsøkningen på landanlegget er at de hadde for liten oppmerksomhet og brukte for få ressurser på utarbeidelsen av detaljert beregningsgrunnlag for landanlegget. Dette førte til manglende teknisk modenhet av prosjektet da rettighetshaverne besluttet å sende inn utbyggingsplanene for myndighetsbehandling. Høsten 2002 ble det igangsatt en rekke gjennomganger av Snøhvit-prosjektet både av operatøren og av partnerskapet. Det ble bl.a. foretatt en grundig gjennomgang av det tekniske konseptet og kostnadene knyttet til dette. Den beregnede kostnadsøkningen på 5,8 milliarder kr er et resultat av denne gjennomgangen. Statoil har videre foretatt endringer i egen organisasjon og i forhold til oppfølgingen av det tyske firmaet Linde, som er ansvarlig for teknisk utforming av landanlegget. Operatøren opplyser at Linde vil bli fulgt tett opp i tiden framover.

Statoil mener disse gjennomgangene har bidratt til at prosjektet nå er mer modent. Videre mener de at tidsplanen for prosjektet, som innebærer oppstart av anlegget i desember 2005, er stram, men gjennomførbare.

Statoils beregninger viser at prosjektet fortsatt er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Nåverdi før skatt var i utbyggingsplanene anslått til om lag 11,6 milliarder kr. Etter at kostnadsøkningene er tatt hensyn til, vil nåverdi før skatt bli om lag 6,5 milliarder kr. Etter skatt

er nåverdien redusert fra om lag 2,6 milliarder kr til 1,2 milliarder kr. Prosjektet vil også bidra til store inntekter for samfunnet. For eksempel vil Snøhvit-eierne betale 73 milliarder kr i skatt over feltets levetid. Nåverdien av denne skatteinntekten er 4 milliarder kr."

Statoil og de andre rettighetshaverne har opplyst at de ønsker å videreføre prosjektet. Statoil opplyser om at dersom prosjektet stoppes nå vil det påløpe kostnader på om lag 12 mrd kroner i forbindelse med forpliktelser i allerede inngåtte kontrakter. I tillegg til dette har rettighetshaverne allerede investert om lag 2,2 mrd kroner i prosjektet. Det vil dermed føre til betydelige tap for selskapene og samfunnet om prosjektet ikke videreføres.

En midlertidig stans i prosjektet for at Stortinget skal kunne vurdere ulike scenarier for utbyggingen vil også kunne medføre store kostnader for prosjektet. Statoil opplyser at for å nå fristen for ferdigstilling av prosjektet må byggingen av energianlegget startes i juli 2003. Dette skyldes at dersom byggestart for energianlegget utsettes noen måneder, mister Statoil muligheten til å frakte lekter med utstyr til Melkøya i sesongen 2005 (april - august). Dermed vil oppstart av LNG-produksjon kunne bli forskjøvet med ett år. En slik utsettelse vil medføre en reduksjon i nåverdi for prosjektet fra om lag 6,5 mrd kroner til 3,1 mrd kroner før skatt. Dette tilsvarer en reduksjon på ca. 50 % av prosjektets nåverdi før skatt. Reduksjonen skyldes at prosjektets inntjening utsettes et år. Statens andel av dette tap (i form av reduserte skatter, SDØE-inntekter og utbytte fra Statoil) vil utgjøre mer enn 90 %.

Stortinget vil bli orientert om kostnadsutviklingen i prosjektet i forbindelse med departementets gjennomgang av kostnads- og lønnsomhetsutvikling for prosjekter under utbygging i St.prp. nr. 1. Departementet ba i brev av 30. september 2002 operatøren om at prosjektets ledelse umiddelbart informerer departementet dersom det fremkommer vesentlig ny informasjon om Snøhvit LNG utover de regulære kostnadsoppdateringene. Dersom det skulle forekomme vesentlige endringer i kostnadsanslagene i forhold til det som allerede er presentert, vil Stortinget bli orientert om dette på egnet måte.

Snøhvit-utbyggingen ble vedtatt av Stortinget 7. mars 2002 på bakgrunn av St.prp. nr. 35 (2001-2002) *Utbygging, anlegg og drift av Snøhvit LNG*. Utformingen av prosjektet er ikke vesentlig endret i forhold til beskrivelsen i denne proposisjonen. Prosjektet er fortsatt samfunnsøkonomisk lønnsomt. En stans i prosjektet vil påføre selskapene og samfunnet store kostnader. Jeg mener derfor det ikke er grunnlag for å fremme en sak for Stortinget der alle sider ved Snøhvit-utbyggingen belyses, med sikte på å gi Stortinget mulighet til å vurdere ulike scenarier for utbygging, slik representantene for Sosialistisk Venstreparti foreslår.

